

Засновники журналу:
ПВНЗ "Університет економіки і підприємництва"
ІІІ "Інститут економіки, технологій і підприємництва"

Головний редактор:
Стельмащук А.М.,
д.е.н., професор

Заступник головного редактора:
Капітанець С.В.,
к.п.н., доцент

Редакційна рада:
Капітанець О.М., к.п.н., доцент
Баланюк І.Ф., д.е.н., проф.
Малік М.Й., д.е.н., проф., академік НААНУ

Редакційна колегія:
Березівський П.С., д.е.н., проф.
Дусановський С.Л., д.е.н., професор
Гольденгорін Б.І., д.т.н., професор
Івашук Н.Л., д.е.н., проф.
Калінчик М.В., д.е.н., проф.
Кузьмін О.Є., д.е.н., професор
Лавейкін М.І., д.е.н., доцент
Пархомець М.К., д.е.н., проф.
Садова У.Я., д.е.н., ст.н.с.
Семів Л.К., д.е.н., професор
Шевчук Л.Т., д.е.н., професор

Наукові редактори:
Джерелейко С.Д., к.е.н., доцент
Капітанець Ю.О., к.е.н., доцент
Кравчук Л.М., к.е.н., доцент
Несторишен І.В., к.е.н., доцент
Прус Л.Р., к.е.н., доцент
Пуцентейло П.Р., к.е.н., доцент
Сава А.П., к.е.н.
Туржанський В.А., к.е.н.

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ

Всеукраїнський науково-виробничий журнал

6'2011(9)

Зміст

I. Економіка та управління національним господарством	
Нікіфоров П.О., Вольська А.О. СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ	3
Коляденко С.В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ВИРОБНИЦТВА ТВАРИНИЦЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ	6
Шевчук І.Б., Орлова О.М. АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В РЕГІОНІ	10
Шуст О.А. ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ УКРАЇНСЬКОГО СКОТАРСТВА	13
Новікова Н.Л. РОЛЬ ІНСТИТУТІВ У ФОРМУВАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ	17
Оприсок М.Д. СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО В РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	20
Гринкевич С.С. ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ	24
Шушпанов Д.Г. ОСОБЛИВОСТІ АТЕСТАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ	31
Дудар В.Т. ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЧЛЕНСТВА У СВІТОВІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ	35
Колганова І.Г. ЩОДО ПИТАННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ	39
Підгірна В.Н. ПРІОРИТЕТИ СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РУМУНІЄЮ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ	41
Самусь Г.І. НЕОБХІДНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	46
Сапога Т.В. ДОМОГОСПОДАРСТВО – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ	49
Легкий В.І. ПОЛІПШЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМ ІНФОРМАЦІЇ В СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ	53
Пука Н.В. ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ СІМ'І	57
II. Економіка та управління підприємствами	
Верхоглядова Н.І., Русінко М.І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	61
Олійник Г.Ю., Бакаєва І.Г. КРИТЕРІЇ І ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	66
Калюжна Н.Г. РОЗРОБКА МЕХАНІЗМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ САМООРГАНІЗОВУВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	71
Шиян А.А., Філатова Л.С. ТЕОРЕТИКО-ІГРОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ УЗГОДЖЕННЯ ІНТЕРЕСІВ ВИРОБНИКІВ МОЛОКА ТА ЙОГО ЗАКУПІВЕЛЬНИКІВ	76
Волкова М.В. УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НОВОЇ ПРОДУКЦІЇ У ВИРОБНИЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	80
Грабовецький Б.Є., Тарасюк Н.М. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ЕКСПЕРТНИХ ОЦІНОК «ДЕЛЬФІ» В УПРАВЛІННІ МОЛОКОПЕРЕРОБНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	83
Баландіна І.С. МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	90
Зеленська М.О. ЗОВНІШНІЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОЇ ГАЛУЗІ: ОСНОВИ СТРУКТУРИЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ	94
Шарко В.В. ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	99
III. Регіональна економіка.	
демографія та соціальна політика	
Кондратенко Н.О., Молодченко Д.Г. ІНСТРУМЕНТАРІЙ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	107
Герасимів З.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	111
Ватаманюк-Зелінська У.З. РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ЛЬВІВЩИНИ ПРИ ФІНАНСОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	116
Ковач М.Й. ОЦІНКА ОСОБЛИВОСТЕЙ ФУНКЦІОНУВАННЯ САНАТОРНО-КУРОРТНИХ ТА ОЗДОРОВЧИХ ЗАКЛАДІВ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗОН ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	122
Калашнікова Х.І. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ	129
Візіренко С.В. ОЦІНКА ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАПОРІЗЬКОГО РЕГІОНУ ЗА РОЗГАЛУЖЕНІСТЮ МЕРЕЖІ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ	132
Вараницька М. М. АНАЛІЗ СТАНУ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	139

Редактор:
Довгань О.М.

**Свідоцтво про державну
ресстрацію:**
серія КВ № 16753-5327Р від
10.06.2010 р.

Рекомендовано до друку
Вченою Радою ПВНЗ
"Університет економіки і
підприємництва",
протокол № 3
від 07 листопада 2011 р.

Затверджено
Постановою Президії
ВАК України від 22 грудня
2010 р. № 1-05/8
як наукове фахове видання
України

Підписано до друку
18 листопада 2011 р.

Адреса редакції:
29016, м. Хмельницький,
вул., Львівське шосе, 5/2
тел. (0382) 72-82-50
www.uniep.km.ua
s.kapitanets@mail.ru

Тираж 300 прим.

Формат 70x108/16.
Папір офсетний.
Ум. друк арк. 30,0

Віддруковано з готових
діапозитивів в СМП «ТАЙП»
вул. Чернівецька, 44 б,
м. Тернопіль, 46000
Тел. 38(0352) 52-75-00;
38(0352) 52-61-61

Усі права захищені. Передрук
дозволяється лише зі згоди
автора та редакції. Редакція не
завжди поділяє думку автора й не
відповідає за зміст та фактичні
помилки, яких він припустився.

© ПВНЗ "Університет
економіки і підприємництва"
© ПП "Інститут економіки,
технологій і підприємництва"

IV. Економіка природокористування і екологія	
Сава А.П., Сидорук Б.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ТЕРИТОРІЙ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЕКОБЕЗПЕЧНОЇ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	145
Дубас Р.Г. КРИТЕРІЙ ТА ІНДИКАТОРИ ФОРМУВАННЯ ЛІСОРЕСУРСНОЇ СФЕРИ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	153
Дребот О.І. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛІСОВОГО КОМПЛЕКСУ.....	157
Вороньцька І.С. СУТНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ.....	161
V. Інноваційно-інвестиційна діяльність	
Березівський П. С. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ М'ЯСНОГО СКОТАРСТВА.....	165
Шевчук Л.Т., Кравчук Л.М. ДИТЯЧЕ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ: СТАН, ЗАГРОЗИ ТА ЙМОВІРНІ ПЕРСПЕКТИВНІ ЗМІНИ.....	169
Пилецкая С.Т., Колесников С.А. ВНЕДРЕНИЕ ЭФФЕКТИВНЫХ ЭНЕРГОСБЕРЕГАЮЩИХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА.....	173
Олійничук О.І. АНАЛІТИЧНА РОБОТА НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА: ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ.....	179
Лижник Ю.Б. АНАЛІЗ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	184
Кобушко Я.В. ЕКОЛОГІЧНО ОБУМОВЛЕНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ЗБИТОК У ПРОЦЕСАХ ВІДТВОРЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ.....	189
VI. Облік, аналіз і аудит	
Нестерчук Ю.О., Улянич Ю.В. ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ АКТИВАМИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	194
Педченко Н.С. ОБҐРУНТУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ ЧЕРЕЗ ВРАХУВАННЯ РІВНІВ ЇХ ФОРМУВАННЯ.....	200
Подольна В.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ГУДВІЛУ ЯК НЕМАТЕРІАЛЬНОГО АКТИВУ ПІДПРИЄМСТВА.....	207
Хмелевський О.В. РОЗВИТОК КОНЦЕПЦІЇ ОЦІНКИ ПРИБУТКОВОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	212
Бурляй О.Л., Коваленко О.С. МЕТОДИКА ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ВАРТОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В САДІВНИЦТВІ.....	215
Шаповаленко Д.О. СЦЕНАРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПО КОМУНАЛЬНИХ ПЛАТЕЖАХ.....	221
Ляхта О.В. АНАЛІЗ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ.....	226
VII. Менеджмент, маркетинг, підприємництво	
Ткаченко О.В. ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ЯКОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ.....	230
Юкіш В.В. СУЧАСНІ НАУКОВІ ПІДХОДИ В ЗАРУБІЖНІЙ ТЕОРІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ ДО РОЗУМІННЯ ЛІДЕРСТВА.....	235
Миронова Л.Г. ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЙТИНГОВОГО ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВІДДІЛУ ЗБУТУ ПІДПРИЄМСТВА.....	240
Шершенюк О.М., Мамедова С.Р. УПРАВЛІННЯ ТОРГОВИМИ МАРКАМИ В МІСЦЯХ ПРОДАЖІВ.....	243
Прядка Т.М. СУЧАСНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗОВАНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО РИНКУ ТА ЙОГО ІНФРАСТРУКТУРИ.....	246
Макарчук О.Г., Мартиненко О.О. БЕНЧМАРКІНГ ЯК СТРАТЕГІЯ ПРИЙНЯТТЯ ЕФЕКТИВНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....	249
Ломовских Л.О. ПЕРЕДУМОВИ ТА ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКОГО МЕХАНІЗМУ У МАРКЕТИНГОВИЙ.....	253
Чикусова М.Ю. СУМІСНИЙ БРЕНДИНГ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ БРЕНД-МЕНЕДЖМЕНТУ.....	257
Хома В.П. ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СИСТЕМИ ВИРОБНИЦТВА І РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ СПИРТОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	262
Романишин О.В. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ.....	266
VIII. Фінансово-кредитна система	
Левченко Н.М. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МЕТОДИК ОЦІНКИ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	270
Череп А.В., Барабанова В.В. МОДЕЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ЛІКВІДНОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКУ.....	276
Кузьмак О.М. БАНКІВСЬКИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ БАЗЕЛЬСЬКИХ УГОД.....	280
Маршалок Т.Я., Федун І.Л. ФІСКАЛЬНІ ТА РЕГУЛЮЮЧІ ЕФЕКТИ СПРАВЛАННЯ ПОДАТКІВ ТА ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ.....	283
Чумаченко О.М. ВПЛИВ ПРОЦЕСІВ ДЕГРАДАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ НА ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК.....	292
Іващук О.О. РОЛЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В ЕКОНОМІЦІ КРАЇНИ.....	295
Сідельникова Л.П. ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНИХ РЕСУРСІВ ДЕРЖАВИ.....	300
Дугієнко Н.О., Кормишова А.І. ПРИНЦИПИ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ І КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ.....	306
Погореленко Н.П., Тропіцина Ю.С. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ В ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	309
Абрютіна А.В. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСУВАННЯМ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА.....	313
Критика та бібліографія.....	318
Хроніка подій. Повідомлення.....	320

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА, ДЕМОГРАФІЯ І СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

УДК 332.142.4 : 005

*Кондратенко Н.О.,
д.е.н., професор кафедри менеджменту
і маркетингу в міському господарстві,
Молодченко Д.Г.,
Харківська національна академія міського господарства*

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Постановка проблеми. Актуальність визначення напрямів ефективного ресурсозбереження для України обумовлена об'єктивними причинами, що пов'язані із вирішенням загальної проблеми забезпечення сталого економічного розвитку держави. В рамках становлення сучасного ринкового господарства це вимагає пошуку нових шляхів формування національної стратегії ресурсозбереження та визначення інструментарію інвестиційного забезпечення цього процесу на регіональному рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема ресурсозбереження знаходила своє відображення у наукових працях зарубіжних і вітчизняних вчених.

У зарубіжній економічній літературі проблема ресурсозбереження набула великої актуальності після енергетичної кризи 70-х років і розглядалася в працях Д. Медоуза, К. Боулдінга, Р. Солоу, Т. Тітенберга, Д. Макінтоша, Г. Тейлора, У. Росту, Г. Одума, Е. Одум, Дж. Форрестера та інших.

Проблемі ресурсозбереження приділялась значна увага також у роботах українських вчених-економістів: С.А.Подолінського, В.І.Вернадського, Н.М.Федоровського, Л.В.Канторовича, дослідження яких набули активізації в період незалежності України. Вагомий вклад у розвиток цих проблем зроблено відомими українськими вченими, такими як О.В. Батура, В.М. Геєць, С.Л. Денисюк, С.І. Дорогунцов, М.І. Долішній, Б.М. Данилишин, В.А. Жовтянський, М.Л. Ковалко, Н.Й. Конищева, І.І. Лукінов, Ю.В. Ніколенко, М.М. Паламарчук, Б.Я. Панасюк, В.М. Трегобчук.

Проте вузьким місцем і основною проблемою все ще залишається розробка дієвого економічного механізму ресурсозбереження, і запровадження енергоефективних та енергозощадних програм, створення їх надійного інвестиційного забезпечення.

Постановка завдання. Метою даної статті є дослідження проблеми інвестиційного забезпечення ресурсозбереження на регіональному рівні та визначення основних напрямів і засобів досягнення ресурсозбереження.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні понад півтора десятиліття триває складний комплексний та суперечливий процес ринкової трансформації, головним завданням якого згідно з конституційно визначеною стратегією є становлення соціально орієнтованої ринкової економіки із перманентним посиленням соціально-гуманістичної спрямованості всього суспільного розвитку [1]. Відповідно зміст і логіка ринкових трансформацій вітчизняної економіки мають спрямовуватися на формування передумов для динамічного та збалансованого розвитку всіх підсистем національної економіки, у т.ч. регіонального рівня [2].

Перехід до ринкових відносин вимагає вдосконалення структури економічного середовища регіонів, визначення інструментарію інвестиційного забезпечення економічних процесів на регіональному рівні, спрямованого на комплексний їх розвиток, раціональне використання економічного потенціалу та ефективну взаємодію в господарському комплексі країни [3]. Кожний економічний регіон є цілісною територіальною господарською системою, в якій головна роль належить галузям ринкової спеціалізації. Надто важливо, що під час переходу до ринкової економіки формується система територіально-виробничих комплексів різноманітних типів, триває процес розвитку єдиного господарського комплексу країни на основі міжгалузевих комплексів: паливно-енергетичного, машинобудівного, космічного, агропромислового, а також регіональних комплексів. Слід зазначити, що останні мали б стати важливими організаційними формами поєднання галузей ринкової спеціалізації з регіональною виробничою та соціальною інфраструктурами, тобто регіональним рівнем відтворення: виробництва, обміну, розподілу, споживання економічних благ на мезорівні [4].

Головною особливістю функціонування регіонального рівня є власна, специфічна система економічних інтересів, пов'язана із наявністю безлічі суб'єктів господарської діяльності на території регіону: підприємств місцевого, регіонального, загальнодержавного підпорядкування, різних установ та приватних підприємств. За такої ситуації взаємодія особистих, корпоративних та суспільних інтересів (включно із клановими) доповнюється наявністю регіонального (територіального) інтересу. Однак розгляд регіонального інтересу виявиться неповним без урахування і специфічного інтересу адміністрації регіону. У дослідженні змісту регіонального інтересу необхідно розрізнати декларований та реальний інтереси. Декларований, або формальний, інтерес відтворюється у затверджених документах органів влади та управління, що наділені повноваженнями стосовно забезпечення інтересів соціальних спільнот, груп, різних прошарків населення та колективів [5].

Сучасна економіка України повинна орієнтуватися на задоволення потреб людини, а не власних, що було властиве економіці Радянського Союзу. Перевага так званої групи «А» над групою «Б» призвела до перекосів у соціальній політиці, що з демократизацією суспільства вимагало змін не тільки в соціальній сфері, але й економіці. Підняття й динамічний розвиток останньої неможливо без приведення її інфраструктури у відповідність до сучасних вимог природоохоронного законодавства, ресурсозбереження, ергономічності. Це, у свою чергу, неможливо без залучення інвестицій. Необхідний загальний обсяг інвестицій в економіку становить понад 40 млрд. дол. США. За останні роки щорічні іноземні інвестиції не перевищують 300 млн. дол., що свідчить про несприятливий інвестиційний клімат в Україні й незважену інвестиційну політику, відсутність належного механізму забезпечення гарантій інвесторам. Більше того, намітилася стійка тенденція до зниження обсягу іноземних інвестицій, що спонукає до розробки ефективного законодавства й інвестиційної політики й беззаастережного їхнього виконання.

Їх розробка й прийняття відбуваються в складних умовах і при наявності протистояння. З одного боку, іноземний інвестор нав'язує свої вимоги й правила, які зачіпають інтереси України, а з іншого – відоме і вдало реалізоване в Китаї правило Ден Сяо Пина: «Не важливо, якої масті кішка, аби тільки вона справно ловила мишей» економічної ситуації в Україні змушують іти на поступки іноземним інвесторам. Така полярність інтересів примушує не тільки виробляти стабільну інвестиційну політику з її стратегією й тактикою, але й неухильно і послідовно реалізовувати її в законодавстві та практичній діяльності.

Інвестиційна політика є складовою частиною інвестиційного процесу. Вона визначається на мікрорівні й визначається кожним інвестором самостійно. У той же час повинен бути й макрорівень такої політики, що формується в державі та визначає його місце в економічних процесах і безпосередньо позначається на характері, видах інвестицій і об'єктах інвестування. Інвестиційна політика – система господарських рішень, які визначають обсяг, структуру й напрям капітальних вкладень, що забезпечують зростання і відновлення фондів. При цьому необхідно розрізнати інвестиційну політику держави (макрорівень) та інвестора (мікрорівень). Остання містить у собі визначення мети інвестора й обсягу інвестованих коштів, аналіз ринку цінних паперів, формування портфеля цінних паперів, перегляд інвестиційного портфеля, оцінку його ефективності. Два рівні тісно пов'язані між собою, однак реалізуються вони самостійно залежно від форми власності, організаційно-правової форми й мети.

Із введенням в Україні самоврядування, інвестиційну політику для різних галузей формують і окремі регіони. Це проявляється в ініціюванні створення спеціальних вільних економічних зон, розвитку й підтримці комунального підприємництва або комунального господарства, у тому числі соціальної інфраструктури. Пріоритети спрямовані на економічний прорив у традиційні для України сфери виробництва з подальшим виходом продукції вітчизняного товаровиробника на світовий ринок. Це означає, що така політика спрямована не на вивіз капіталу за кордон, а на ввіз і залишення в Україні.

Механізм інвестиційної політики залежно від галузі народного господарства й цілей може видозмінюватися. Важливе місце займає інвестування у сферу ресурсозбереження. Значна увага приділяється організації і забезпеченню належного функціонування внутрішнього інвестиційного ринку в межах чинних законів, інших нормативних актів, міжнародних договорів і угод. Спеціально із цією метою передбачене створення Українського державного банку реконструкції й розвитку для вирішення проблеми довго- і середньострокового фінансування й кредитування інвестиційних проектів пріоритетного значення. Фактично створена нормативна база для ринку формування й функціонування цінних паперів, розробляються відпрацьовування механізми його діяльності.

Особливе місце в механізмі інвестиційної політики належить законодавству. Без нього неможливо ефективно реалізувати зазначені напрями державної інвестиційної політики. Інвестиційне законодавство в основному виконує регуляторну функцію. Але не менш важливими при здійсненні інвестиційної політики є охоронна, виховна, інформативна й превентивна функції. Інвестиційне законодавство є запорукою стабільності економіки держави й створення гідних людини умов життя. Сьогодні так і не склалося розуміння економічної суті ресурсозберігаючої політики.

Так, поняття *ресурсозбереження* як адекватне розуміння економії залучених ресурсів, зниження вагових характеристик готового виробу і т. ін, уже не може відбивати всього спектру і функцій ресурсозбереження, які включає в себе цей процес. Термін ресурсозбереження для вираження економічної суті ресурсозберігаючої діяльності як упорядкування багатьох інтересів у сфері економії

ресурсів уже недостатній. Потрібні поняття, що відображають не тільки і не стільки суть прямої економії, скільки наголошують на необхідності зміни виробничих відносин у сфері ресурсозбереження. Ресурсозберігаюча політика – це сукупність заходів державної політики щодо регулювання виробничих відносин у сфері ресурсозбереження, створення умов для продукційного і промислового відтворення ресурсного потенціалу, формування природоохоронної стратегії оптимізації антропогенного впливу на навколишнє середовище і зниження природоохоронних витрат для гарантування екологічної безпеки країни. З цієї позиції корисно проаналізувати не тільки сучасний стан ресурсозбереження, але й спрогнозувати тенденції і стратегічні перспективи його розвитку [6].

З метою економії ресурсів підприємства все частіше переходять на споживання ресурсів, що вироблені власними силами. Так, більшість із них самостійно виробляють теплову енергію, технічну воду, стиснуте повітря, намагаються самостійно виготовляти комплектуючі. Таким чином, вони розширюють використання похідних ресурсів. Ураховуючи ці фактори, можна зробити висновок про тенденцію переходу на новий рівень ресурсозбереження, який, на наш погляд, може стати провідним у найближчому майбутньому.

У господарській практиці моделей можна виділити напрями, з яких три основних базуються на традиційній основі: зниження питомої матеріалоемності, зменшення утворення відходів, підсилення використання вторинних ресурсів.

Нова основа ресурсозбереження, не відкидаючи основні напрями, висуває принципово нові підходи до цього процесу: скорочення споживання, саморесурсозабезпечення на базі переходу до промислового відтворення сировини.

У найближчій перспективі необхідно оптимізувати весь процес і всі форми ресурсозбереження, результатом чого стане створення ланцюга ресурсозбереження – ресурсозабезпечення, спрямованого на перехід до промислового відтворення сировини. Усі сучасні моделі концепцій ресурсозберігаючої політики мають одну основу – організацію ресурсовикористання, відмінність якої полягає в тому, що генеральною ідеєю є її реалізація. Офіційно заявленої, загально визнаної концепції ресурсозберігаючої політики поки що немає. Концепція, коли як генеральна тенденція висувається ідея саморесурсозабезпечення на основі промислового відтворення сировини, може стати альтернативою створення перспективної моделі ресурсозберігаючої політики.

Концептуальні засади формування ресурсозберігаючої політики в умовах ринкової економіки базуються на принципово іншій ідеї, ніж традиційні вимоги ресурсозбереження. Традиційний методологічний підхід до дослідження проблеми орієнтований на статику розвитку процесу ресурсозбереження, обмеженість його цілепризначення, стабільність ресурсозабезпечення і базувався на стабільності соціально-економічного розвитку суспільства. У кардинально змінених умовах методи дослідження проблеми ресурсозбереження, засновані на цих орієнтирах, у принципі вже не можуть стати достатнім інструментарієм. Більше того, як показує практика проведення досліджень, вирішення нових проблем формування ресурсозберігаючої політики визначає необхідність розробки принципово нової методології дослідження.

Об'єктивний закон вичерпання природних ресурсів, що виявився в кризах ресурсозабезпечення, в економіці конкуренції ставить на порядок денний питання про пошук альтернатив ресурсозабезпечення [7]. Можливості природи задовольняти потреби суспільства в сировині і матеріалах украй обмежені в силу інтенсивного їх споживання. І суспільство через об'єктивні, вимушені обставини має знайти альтернативний варіант збереження, підтримки ресурсного потенціалу, хоча б на рівні тих можливостей, які в неї є в даний час. Разом з тим мало поставити питання про можливість пошуку інших джерел формування ресурсного потенціалу. В умовах дефіциту сировини істотно посилюється роль вторинних ресурсів як фактору економії первинної сировини. Вторинні ресурси – це найважливіше перспективне джерело задоволення потреби в сировині. Ефективність їх залучення до народногосподарського обороту робить істотний вплив на багато сфер господарської діяльності. При цьому дефіцит, а також зміна умов відтворення породжують низку нових явищ у сфері вторинного використання ресурсів. По-перше, дефіцит сировини посилює залежність між зростанням виробництва, випуском продукції і вторинним використанням ресурсів. Залучення природної сировини, труднощі його видобутку, невідтворюваний характер багатьох видів ресурсів, високу ефективність їх застосування. По-друге, цей дефіцит вимагає промислового відтворення сировини. Об'єктивно посилюється потреба в повному корисному використанні всього обсягу вторинних ресурсів, у результаті чого невикористовувані раніше матеріальні відходи починають застосовуватися з метою промислового відтворення багатьох видів сировини. Принципово змінюється ставлення до відтворення ресурсів, які вважалися раніше взагалі невідтворюваними.

Використання вторинних ресурсів обумовлює зміну структури продукції, виробленої з відходів виробництва [8]. Якщо спочатку із вторинних ресурсів без зміни їх первинних властивостей і якостей в основному виготовлялася тільки продукція у вигляді готових виробів (крім переплавлення металобрухту), то тепер відтворюється сировина, що володіє іншими властивостями та якістю, ніж первинна вторинна сировина. Як показує практика, значення тенденції до промислового відтворення

сировини зростає. Процес повторного використання ресурсів з метою вирішення завдання максимального задоволення сировинної потреби набуває сталого характеру і надалі повинен базуватися на науковому підході до відтворювального використання вторинних ресурсів. Стає очевидним, що тільки відтворювальний підхід до проблеми може забезпечити стабільність задоволення зростаючих потреб у сировинних ресурсах за рахунок залучення в оборот вторинних ресурсів. По-третє, дефіцит сировини змінює уявлення про кратності використання вторинних ресурсів. Вторинні ресурси, перебуваючи у процесі виробництва, можуть бути використані багаторазово, вступаючи в кругообіг «сировина – виробництво – продукт – сировина». У процесі такого кругообігу поняття *вторинне використання* справедливе лише по відношенню до попереднього циклу кругообігу. По-четверте, в умовах такого дефіциту зростає роль закону випереджаючих темпів зростання використання вторинних ресурсів порівняно з первинними. Невикористані відходи промислового виробництва величезні. Але крім цих відходів, повторній переробці підлягають морально і фізично застарілі знаряддя праці і предмети споживання в розмірах, що збільшуються з прискоренням науково-технічного прогресу. Такою є об'єктивна закономірність. Наводимо логічну схему створення схеми саморесурсозабезпечення (рис. 1).

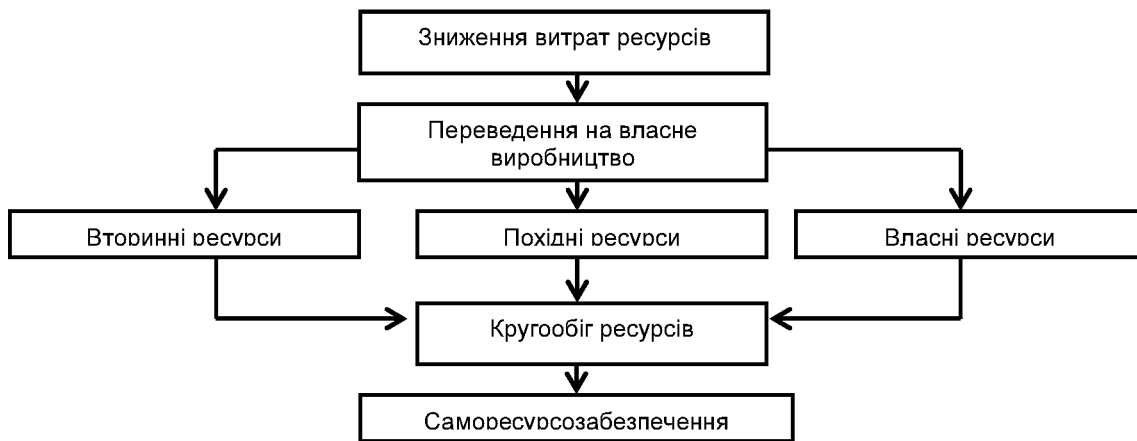

Рис. 1. Тенденції розвитку саморесурсозабезпечення

Процес керування ресурсоспоживанням, у тому числі у вигляді поліпшення прогнозування витрат ресурсів, повинен бути ще одним перспективним напрямом політики ресурсозбереження.

Створення державних, міжгалузевих, галузевих, регіональних і місцевих органів ресурсозбереження, набуття досвіду енергозбереження, природокористування, інноваційної політики, екологічної безпеки повинно бути ще однією тенденцією ресурсозбереження.

Функціями служби ресурсоменджменту повинні бути облік, у межах якого виконуються завдання: сприяння організації та впровадження поопераційного приладового технічного обліку фактичних витрат усіх видів ресурсів; інформаційно-аналітичне забезпечення оперативної оцінки ефективності використання ресурсів і прогнозування витрат; освоєння підприємствами вдосконаленого програмного розрахунку норм витрати і сервісних програм.

У межах функції аналізу необхідно здійснювати аналіз звітності всіх структурних підрозділів про результати виконання норм витрат ресурсів і планових завдань упровадження ресурсозберігаючих заходів та аналіз ефективності ресурсозберігаючих проектів; здійснювати систематичний моніторинг ходу виконання програмних заходів.

Функція планування і прогнозування повинна передбачати такі завдання: подальший розвиток методичної бази; відбір ресурсоефективних проектів, формування портфеля інноваційних проектів; проведення експертизи, захисту і затвердження планових показників використання ресурсів усіх видів, необхідних для виконання планових робіт з упровадження ресурсозберігаючих заходів.

Функція контролю передбачає, зокрема: регулярне проведення ресурсних обстежень дочірніх товариств (внутрішній аудит); контроль за ефективним і цільовим використанням фінансових коштів, що виділяються компанією на реалізацію заходів ресурсозбереження; організацію зовнішнього аудиту (у тому числі ресурсоаудиту).

Висновки з проведеного дослідження. В процесі проведеного дослідження запропоновано напрями формування інвестиційного забезпечення регіональної ресурсозберігаючої політики. Зокрема, розкрито принципи розробки інвестиційної стратегії ресурсозбереження: принцип гармонізації із загальною регіональною економічною політикою; принцип результативності інвестиційної ресурсозберігаючої стратегії; принцип внутрішньої збалансованості та пропорційності ресурсозберігаючих дій; принцип оптимізації рівня ризиків інвестиційної стратегії; принцип забезпечення ефективності реалізації інвестиційної стратегії.

Бібліографічний список

1. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Розміщення продуктивних сил України : навч.-метод. посіб. [для самост. вивч. дисц.] / [Дорогунцов С. І., Пітюренко Ю. І., Олійник Я. Б. та ін.]. – К. : КНЕУ, 2000.
3. Федулова Л. І. Інноваційна економіка / Л. І. Федулова. – К.: Либідь, 2006. – 475 с.
4. Гончарук В. А. Развитие предприятия / В. А. Гончарук. – М. : Дело, 2000. – 128 с.
5. Данилишин Б. М. Соціально-економічні проблеми регіонів: методологія і практика / Данилишин Б. М., Чернюк Л. Г., Фацевський М. І. ; за ред. чл.-кор. НАН України Б. М. Данилишина ; РВПС України НАН України. – Черкаси, 2006. – 315 с.
6. Таран В. А. Ресурсосбережение – новый символ социально-экономического и научно-технического прогресса / В. А. Таран, А. В. Богатырев // Машиностроитель. – 2003. – № 12. – С. 8-19.
7. Эндрес А. Экономика природных ресурсов / А. Эндрес, И. Квернер. – [2-е изд.]. – СПб. : Питер, 2004. – 256 с.
8. Кондратенко Н. О. Нестационарный рух основних і похідних ресурсів в умовах багатостадійного виробництва / Н. О. Кондратенко // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»: [зб. наук. пр.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2010. – № 6. – С. 90-96.

Анотація

Розглянуто проблеми інвестиційного забезпечення ресурсозбереження на регіональному рівні. Запропоновано напрями формування інвестиційного забезпечення регіональної ресурсозберігаючої політики. Обґрунтовано принципи розробки інвестиційної стратегії ресурсозбереження.

Ключові слова: ресурсозбереження, інвестиційне забезпечення, регіональна економічна система, ресурси, розвиток.

Аннотация

Рассмотрены проблемы инвестиционного обеспечения ресурсосбережения на региональном уровне. Предложены направления формирования инвестиционного обеспечения региональной ресурсосберегающей политики. Обоснованы принципы разработки инвестиционной стратегии ресурсосбережения.

Ключевые слова: ресурсосбережение, инвестиционное обеспечение, региональная экономическая система, ресурсы, развитие.

Annotation

The problems of resource process at the regional level are examined. Proposed directions of formation investment supporting regional resource-saving policy. Substantiated principles of development investment strategy resource saving.

Key words: resource saving, investment tools, regional economic system, resources, development.

УДК 331.522

Герасимів З.М.,
к. г. н., доц. кафедри аграрної економіки та організації агробізнесу,
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Постановка проблеми. Кризовий стан економіки України, який характеризується спадом виробництва та зменшенням національного доходу, негативно позначився на продуктивності праці та реалізації трудового потенціалу. Визначальним у використанні трудових ресурсів сільських територій є рівень розвитку аграрного господарства, яке на сьогоднішній день перебуває у незадовільному стані. Особливо гострою є проблема використання трудових ресурсів у сільській місцевості через неможливість працевлаштування для більшості сільських жителів та відсутність належних умов праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження проблеми формування та ефективного використання трудового потенціалу сільських територій зробили Д.П. Богиня, О. А. Бугуцький, В. К. Горкавий, В. Л. Лишиленко, М. К. Орлатий, В. П. Рябоконе,

**До відома авторів
науково-виробничого журналу
«Сталий розвиток економіки»**

*Засновники: Університет економіки і підприємництва,
Інститут економіки, технологій і підприємництва
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ №16753-5327 Р від 10.06.2010р.)*

**Затверджено Постановою Президії ВАК України від 22 грудня 2010 р.
№ 1-05/8 як наукове фахове видання України**

НАУКОВІ СТАТТІ МОЖУТЬ НАДСИЛАТИ

науковці, викладачі, магістри, аспіранти, докторанти, всі ті, хто займається науковою діяльністю за такими напрямками:

- економіка та управління національним господарством;
- економіка та управління підприємствами;
- регіональна економіка, демографія та соціальна політика;
- економіка природокористування і екологія;
- інноваційно-інвестиційна діяльність;
- облік, аналіз і аудит;
- менеджмент, маркетинг, підприємництво;
- фінансово-кредитна система.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВИХ СТАТЕЙ

При підготовці матеріалів до друку редколегія рекомендує дотримуватись таких вимог:

I. Стаття має бути написана українською мовою (в окремих випадках іноземною мовою) й **оформлена відповідним чином: індекс УДК** (на початку ліворуч); **дані про автора** (на початку праворуч від тексту) – *прізвище, ім'я та по батькові* (у називному відмінку), *науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи або навчання* (без скорочень); **назва статті** (в центрі); **текст статті**, з відображенням в ній обов'язкових елементів згідно з вимогами ВАК України до наукових статей (Постанова Президії ВАК України від 15.01.2003р. №7-05/1), а саме: **постановка проблеми** у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; **аналіз останніх досліджень чи публікацій**, в яких започатковано розв'язування даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття; **постановка завдання**; **виклад основного матеріалу дослідження** з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; **висновки з проведеного дослідження**; **бібліографічний список** (не менше 8-ми джерел; на кожен позицію у бібліографічному списку має бути посилання в тексті статті), **оформлений відповідно до стандартів (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006)**; **анотація** українською, російською та англійською мовою (*рекомендовано п'ять-шість рядків*); **ключові слова** українською, російською та англійською мовою. **Взірець оформлення розміщений після вимог.**

II. Стаття повинна бути набрана на комп'ютері. Обсяг статті – не менше **6 сторінок** формату А-4, набраних в редакторі Word **версій 97; 98; 2000; 2003; RTF**. Шрифт тексту – Times New Roman, розмір 14, через інтервал 1,5; поля з усіх сторін – 20 мм.

III. Якщо стаття містить таблиці і (або) рисунки, то вони повинні бути компактними, мати назву, шрифт тексту – Times New Roman, розмір 12. Математичні формули мають бути ретельно перевірені та чітко надруковані. Кількість таблиць, формул та ілюстрацій має бути мінімальною та доречною. Рисунки і таблиці **на альбомних сторінках не подавати**. Посилання на літературу подавати безпосередньо в тексті у квадратних дужках, зазначаючи порядковий номер джерела, під яким воно внесено до списку літератури, та через кому конкретну сторінку.

IV. Для друку статті приймається пакет таких документів: електронний варіант статті на дискеті формату 3,5 або на диску; **паперовий варіант статті**, підписаний автором (авторами); **завірена відповідним чином рецензія** доктора економічних наук (якщо серед авторів немає доктора економічних наук); **відомості про авторів** на окремому аркуші: **поштова адреса, контактний телефон, електронна адреса, місце роботи (навчання), посада, вчене звання, науковий ступінь**; копія документа про сплату. **Вартість однієї сторінки публікації – 25 грн.** (включаючи пересилання журналу автору статті). Для **одноосібних** статей докторів наук пільга – безкоштовний друк у журналі (не більше 5 пільгових статей в одному номері).

V. Пакет документів передається або надсилається за адресою: 29016, м. Хмельницький, вул. Львівське шосе 51/2, ПВНЗ «УЕП», проректору з науково-методичної роботи.

Телефон для довідок: (0382) 72-82-50 (вн.127) або e-mail: s.kapitanets@mail.ru

VI. Відшкодування видавничо-поліграфічних витрат перерахувати за реквізитами:

ПП Стельмацук А.М., код отримувача 1729201934, рахунок 26001000258126

В Головному офісі ПАТ "Укрсоцбанк" МФО 300023 ЄДРПОУ 00039019.

Примітка: при перерахуванні коштів обов'язково вказувати призначення платежу (за послуги в опублікуванні статті в журналі "Сталий розвиток економіки" з відміткою прізвища відправника).

Взірець оформлення тексту статті

УДК 338.1:332.14

*Петрова Г.В.,
д.е.н., професор,
завідувач кафедри менеджменту організації
Яценко В.О.,
к.е.н., старший викладач кафедри економічної теорії
Національний технічний університет*

НАЗВА СТАТТІ

Постановка проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Постановка завдання.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Висновки з проведеного дослідження.

*Бібліографічний список
(не менше 8-ми джерел)*

Анотація

Ключові слова:

Аннотация

Ключевые слова:

Annotation

Key words: